

РЕШЕНИЕ

№ 516

гр. София, 18.04.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ТО VI-5, в публично заседание на
шестнадесети март през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Цветанка Бенина

при участието на секретаря Антоанета Н. Стефанова
като разгледа докладваното от Цветанка Бенина Търговско дело №
20211100902867 по описа за 2021 година

В **исковата молба** ищецът Т. Н. – в качеството си на временен синдик на „Н.Г.“АД /н./, излага твърдения, че производство по несъстоятелност спрямо дружеството било открито с решение от 06.01.2021 г. по т.д.№ 699/2020 г. по описа на СГС, ТО, VI-9 състав, едновременно с което било постановено и обявяване на дружеството в несъстоятелност с последиците от това – прекратяване на дейността на предприятието и правомощията на органите на управление, като управлението е възложено на назначения от съда синдик. Съобразно съдебното решение, началната дата на неплатежоспособността е 27.02.2020 г., като сочи, че решението е обжалвано в тази част. Ищецът излага, че на 22.06.2020 г., т.е. след началната дата на неплатежоспособността, е било адресирано от Н.Г. АД /н./ до Т. ООД едностранно изявление за прихващане на насрещни ликвидни и изискуеми вземания за погасяването им до размера на по-малкото от тях, като връчването било на установения в отношенията им електронен адрес за кореспонденция. Соци, че вземането на Т. ООД възлизало на 23 689 лв., а вземането на Н.Г. АД възлизало на 29 640.35 лв., като в резултат на извършеното прихващане, дължимият от Т. ООД непогасен остатък вземане възлиза на 5 431.35 лв. Ищецът твърди, че така извършеното прихващане по същността си представлява правно действие с преферентен ефект, доколкото не се отразява количествено и качествено върху масата на несъстоятелността, а длъжникът избира един измежду кредиторите си, с което го облагодетелствува, позволявайки му да заобиколи реда за удовлетворяване, предвиден в чл. 722 ТЗ. Предвид извършеното прихващане след началната дата на неплатежоспособността и не по-рано от една година преди подаване на молбата по чл. 625 ТЗ /21.04.2020 г./, намира че са налице предпоставките на чл. 645, ал. 4 ТЗ за обявяване недействителността на извършеното прихващане по отношение на кредиторите в производството по несъстоятелност. Като основание за това сочи и погасяване на вземането на кредитора Т. ООД поради непредявяването му в производството по несъстоятелност, като е настъпила преклузията с пропускане на сроковете по чл. 685 ТЗ и чл. 688 ТЗ. В молба – уточнение от 19.01.2022 г. ищецът излага твърдения, че преди извършване на

прихващането, длъжникът сам е бил депозирал молба за обявяването му в несъстоятелност с вх. № 26435/27.02.2020 г., по която е било образувано т.д. № 447/2020 г. по описа на СГС, ТО, VI-14 състав, което впоследствие е било прекратено, поради образувано на производство по молба по чл. 625 ТЗ от кредитор.

Претендира да бъде обявено за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността в производството срещу Н.Г. АД /н./ на извършеното прихващане, обективизирано в Изявление за прихващане от 22.06.2020 г. за погасяване на насрещни ликвидни и изискуеми вземания до размера на по-малкото, възлизащо на 23 689 лв. Претендира разноски.

По делото е постъпил **писмен отговор на исковата молба** от ответника Т. ООД, в който оспорва предявения иск по допустимост и основателност. В тази връзка излага доводи, че искът е предявен след изтичане на предвидения в разпоредбата на чл. 649, ал. 1 ТЗ 1-годишен преклузивен срок, считано от откриване на производството по несъстоятелност /06.01.2021 г./. По оспорване основателността на иска излага твърдения, че между двете дружества е бил сключен договор, с който страните уреждат отношенията си във връзка с предлагането и разпространението на лотарийни билети, по повод на което са били извършвани и различен брой прихващания, като последното такова е от 21.02.2020 г. Предвид осъществяването на уреждане на отношенията между дружествата относно дължимите между тях плащания, не се наложило предявяване на вземането на кредитора в производството по несъстоятелност. В тази връзка ответникът оспорва, че с изявлението за прихващане от 22.06.2020 г. действително е реализирано такова за погасяване на насрещно дължимите суми. Излага аргументи, че липсата на непогасено вземане се потвърждава и от последващо сключени от Н.Г. АД договори за цесия, в които не фигурира като такова в посочения в исковата молба размер. Сочи, че претенция за тази сума е предявена от Н.Б.Г. ЕООД срещу Н.Г. АД на базата на договор за цесия между тях, по която е налице висящ съдебен спор пред Апелативен съд – Варна. Сочи, че от значение е, че цесията е била извършена след определената начална дата на неплатежоспособността. Прави възражение за съдебно прихващане, в случай, че извършеното извънсъдебно такова бъде обявено за недействително.

По делото е депозирана **допълнителна искова молба** в установения за това срок, в която ищецът оспорва доводите на ответника, като поддържа първоначално изложените такива в исковата молба. В тази връзка оспорва искът да е предявен след изтичане на преклузивния срок за това, което да обуславя неговата недопустимост. Оспорва в представения от ответника договор да е било установено автоматично погасяване на насрещно дължими вземания, поради което да не е необходимо отправяне на волеизявление за прихващане. Оспорва валидността на цесионните договори, които ответникът твърди да са били сключени с трети лица, както и относимостта им по спора. Оспорва възражението за прихващане, като счита същото за процесуално недопустимо и при условията на евентуалност – за неоснователно. В тази връзка оспорва по отношение на кредитора Т. ООД да е налице валидно вземане, с оглед погасяването му поради непредявяването му в производството по несъстоятелност. Освен това, вземането му не е придобито въз основа на цесионния договор, доколкото третото лице – цедент по договора, реално не го е притежавало.

По делото е постъпил **писмен отговор на допълнителната искова молба** в установения за това срок, в който ответникът поддържа първоначално изложените от него доводи и оспорва изложеното от ищеца.

Ответникът Н.Г. АД /н./ не е депозирал писмен отговор на исковата молба и не

изразява становище по допустимостта и основателността на предявения иск.

Предявени са субективно съединени установителни иски от Т. Н. – в качеството си на временен синдик на „Н.Г.“АД /н./, против „Т.“ООД и „Н.Г.“АД /н./, с правно основание чл. 645, ал. 4 ТЗ.

Съдът, като разгледа представените по делото релевантни за правния спор доказателства, намира за установено следното от фактическа страна:

По делото е безспорно, а и при служебно извършена справка съдебният състав установи, че с решение от 06.01.2021 г. по т.д.№ 669/2020 г. по описа на СГС, ТО, VI-9 състав, е открито производство по несъстоятелност на длъжника „Н.Г.“АД /н./ и е определена начална дата на неплатежоспособността – 27.02.2020 г., като едновременно с това дружеството е обявено в несъстоятелност, като е прекратена дейността му и правомощията на органите му на управление, като правото на управление и разпореждане с имуществото, включено в масата на несъстоятелността, е възложено на назначения синдик.

Безспорни са и фактите относно отправеното волеизявление за прихващане на насрещни вземания от ответника – „Н.Г.“АД – с притежавано от него вземане в размер на 29 640.35 лв. с вземането на „Т.“ООД – в размер на 23 689 лв., при което би останало непогасено вземането на „Н.Г.“АД в размер на сумата от 5 431.35 лв., както и че адресираното в този смисъл волеизявление от „Н.Г.“АД е било получено от дружеството адресат на посочения електронен адрес за кореспонденция между страните в договора помежду им. В подкрепа на това е и представеното по делото Изявление за прихващане от 22.06.2020 г., подписано от представляващ „Н.Г.“АД, както и обективизираната на хартиен носител извадка от електронната поща на дружеството с дата на изпращане и получаване на съобщението – 23.06.2020 г., с удостоверение получаване от адресата.

По делото е представена молба от „Н.Г.“АД с вх. № 2643/27.02.2020 г., с която на основание чл. 625 ТЗ е отправено искане за откриване производство по несъстоятелност на дружеството, поради настъпила неплатежоспособност по смисъл на чл. 608, ал. 1 ТЗ, като е заявено и искане за обявяване на дружеството в несъстоятелност по смисъла на чл. 630, ал. 2 ТЗ. В молбата са изложени твърдения за отнемане лиценза на дружеството за упражняваната от него дейност за организиране на лотарийни игри с влизане в сила на 22.02.2020 г. на §9 от ЗИД на Закона за хазарта. Поради преустановяване на дейността му, за дружеството било невъзможно реализиране на приходи, като същевременно му били наложени обезпечителни и предварителни обезпечителни мерки по реда на ДОПК, с което били запорирани всички притежавани от него банкови сметки. Оказало се в невъзможност да покрива задълженията към кредиторите си. По така подадената молба било образувано т.д. № 447/2020 г. по описа на СГС, ТО, VI – 14 състав, производството по което било прекратено с определение от 09.06.2020 г., с оглед висящо друго производство със същия предмет, инициирано от кредитор на длъжника „Н.Г.“АД.

По делото е изслушана съдебно-счетоводна експертиза /ССЕ/, заключението по която не е било оспорено от страните и което съдът кредитира като пълно и компетентно, в съответствие с останалите доказателства по делото. От заключението по експертизата се установява, че към датата на получаване на процесното изявление за прихващане – 23.06.2020 г. „Т.“ООД не е имал ликвидни и изискуеми парични вземания към „Н.Г.“ АД. Посочено е, че в счетоводството на „Т.“ООД е отразена счетоводна операция на 21.02.2020 г. по дебита на сметка „Талони Н.Г.“ и по кредита на сметка „Национална лотария печалби“ за сумата от 23 689 лв., след което салдото по сметката е 0.00 лв. С посочената счетоводна операция е отразено, че към 27.02.2020 г. отношенията между страните са уредени. Предвид това, към 23.06.2020 г. „Т.“ООД не е имал ликвидни и изискуеми парични вземания към „Н.Г.“ООД. В счетоводството на „Н.Г.“АД е отразено вземане към „Т.“ООД по договора между тях, което към

17.02.2020 г. е в размер на 29 640.35 лв., което съществува в посочения размер и към 22.06.2020 г. на основание Протокол № *****/17.02.2020 г. Поради това, процесното изявление за прихващане не е намерило отражение в счетоводството на „Н.Г.“АД.

При така установената фактическа обстановка, съдът намира от правна страна следното:

В разпоредбата на чл. 649 ТЗ е предвидена активната процесуална легитимация на синдика да предяви иск за прогласяване недействителността на възмездни и безвъзмездни сделки в хипотезите на чл. 645, чл. 646 и чл. 647 ТЗ, както и чл. 135 ЗЗД, в случай, че бъде установено разпореждане с имуществото на несъстоятелния длъжник в периода и съобразно способа, посочени в конкретната норма, при което се е достигнало до намаляване масата на несъстоятелността. Искът се явява допустим и с оглед предявяването му в предвидения едногодишен преклузивен срок съобразно разпоредбата на чл. 645, ал. 4 ТЗ, а именно – на 30.12.2021 г., като датата на постановяване на решението за откриване на производството по несъстоятелност е 06.01.2021 г.

В случая, при разглеждане предпоставките за недействителността на извършеното прихващане приложима е нормата на чл. 645, ал. 4 ТЗ, доколкото прихващането е в резултат на волеизявлението на длъжника в несъстоятелността, поради което на изследване подлежат само предвидените в текста на нормата обективни предпоставки. Без значение е знанието за състоянието на неплатежоспособност и намерението да се ошети масата на несъстоятелността, предвидени в разпоредбата на чл. 645, ал. 3 ТЗ, приложима при волеизявление за прихващане, изходящо от кредитор.

За установяване съществуването на две насрещни вземания, изходящи от договор сключен между двамата ответници, по делото е изслушана ССЕ, от заключението по която категорично се установи този факт. В този смисъл, от експертизата съдът приема за установено осчетоводени при всяко от двете дружества вземания в размер според твърденията на ищеца, а именно притежавано такова от Т. ООД, възлизащо на 23 689 лв., а вземането на Н.Г. АД възлизащо на 29 640.35 лв. Безспорно се установи отправеното от „Н.Г.“АД волеизявление за прихващане до размера на по-малкото от насрещните задължения, а именно възлизащо на 23 689 лв., което е получено от „Т.“ООД на 23.06.2020 г., като по тези факти не е налице спор между страните. В настоящото производство без правно значение е основанието, на което е възникнало всяко едно от насрещните вземания.

От заключението по ССЕ се установи погасяването на вземането според счетоводните записвания при „Т.“ООД на 21.02.2020 г. чрез извършена счетоводна операция по дебита на сметка „Талони Н.Г.“ за сумата от 23 689 лв., като същевременно движението на сумата е отразено и по кредита на сметка „Национална лотария печалби“, с което е прието за погасено всяко от насрещните вземания на страните по договора до посочения размер на сумата. След датата на извършеното плащане не се установява начисляване на вземане, като салдото по сметката е 0.00 лв. В този смисъл, от заключението по ССЕ, се установи, че сумата в посочения размер е заприходена по сметка „дебитна“ и сметка „кредитна“ при „Т.“ООД, като е отразен запис за уреждане финансовите отношения между страните. От друга страна, погасяването на задължението на „Т.“ООД към „Н.Г.“АД се установи, че не е отразено в счетоводството на последното, в подкрепа на което е и отправеното изявление за прихващане от него на 23.06.2020 г., в което дружеството ясно е заявило, че приема вземането си като дължимо и непогасено към този момент. При това положение, съдът намира, че е налице спор относно дължимостта на вземанията, за чието насрещно погасяване е отправено изявлението, чиято недействителност се иска да бъде обявена. Така, в счетоводството на „Т.“ООД е отразено погасяване на вземанията чрез прихващането им, но не се установява да е било отправено изявление до насрещната

страна в правоотношението в този смисъл. При това положение, осчетоводяването на прихващането от една от страните, без да е завършен фактическия състав по чл. 104 ЗЗД, не води до настъпване на желаните от нея правни последици в уреждане на финансовите им отношения.

Съгласно предвиденото в текста на разпоредбата на чл. 103 ЗЗД и чл. 104 ЗЗД, прихващането на насрещно дължимите вземания се смята за извършено към момента, в който е могло да бъде извършено, а именно настъпилата изискуемост и ликвидност на двете насрещни вземания, независимо от датата на отправяне на изявлението за това. В това се изразява предвиденото в нормата на чл. 104, ал. 2 ЗЗД обратно действие на прихващането, съобразно което двете насрещни вземания се считат за погасени към момента, когато прихващането е могло да се извърши. Прихващането е възможно, когато две лица си дължат взаимно пари или еднородни заместими вещи, като достатъчно е отправянето на волеизявление в този смисъл от едната страна до другата, каквото не се установи да е било сторено от „Т.“ООД, поради което и осчетоводеното от него прихващане на насрещно дължимите вземания да е възникнало валидно.

С оглед на това, настоящият съдебен състав приема, че към 23.06.2020 г. – датата на отправяне и получаване на изявлението за прихващане, изходящо от „Н.Г.“АД е било извършено такова. В тази връзка, установи се безспорност относно размера, основанието и настъпването на падежа за всяко от двете насрещни вземания до размера от 23 689 лв. към момента на извършената счетоводна операция от 21.02.2020 г., от когато е настъпило насрещното им погасяване. Същевременно, установи се отправеното валидно изявление за прихващане, получено от длъжника по несъстоятелността на 23.06.2020 г. С оглед установената дата, към която е могло да бъде извършено прихващането – 21.02.2020 г., то същата следва да се приеме като такава, на която е настъпило въз основа на отправеното по-късно изявление за това.

С оглед всичко гореизложено, съдът приема, че е изпълнен фактическият състав на чл. 645, ал. 4 ТЗ.

Предявеният иск следва да бъде уважен, като бъде прогласена недействителността на извършеното прихващане до размера на частта, която кредиторът би получил при осребряване масата на несъстоятелността, независимо че към момента не се установява да е предявил вземането си.

Относно разноските:

С оглед изхода на спора, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, ответникът „Т.“ООД, в качеството му на кредитор, който би получил част от масата на несъстоятелността, следва да бъде осъден да заплати в полза на масата на несъстоятелността на „Н.Г.“АД разноските за производството в размер на сумата от 1240.67 лв. – заплатено адвокатско възнаграждение.

В приложение разпоредбата на чл. 649, ал. 6 ТЗ, ответното дружество следва да бъде осъдено да заплати по бюджетна сметка на СГС държавна такса за разглеждане на производството по предявените иски, за предварителното внасяне на която ищецът е освободен и която възлиза на сумата от 947.56 лв.

На основание чл. 77 ГПК и с оглед изхода на спора, ответното „Т.“ООД следва да бъде осъдено да заплати по сметка на СГС и сумата от 400 лв. – депозит за вещо лице.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, на основание чл. 645, ал. 4 ТЗ, по иск предявен от Т. Н. – в качеството му на синдик на „Н.Г.“АД /н./, ЕИК ****, с адрес – гр. София, ул. ****, офис 405, за недействително по отношение на кредиторите на несъстоятелността,

освен за частта, която кредиторът „Т.“ООД, ЕИК ****, би получил при разпределение на осребреното имущество, прихващането, извършено с изявление от „Н.Г.“АД /н./ от 22.06.2020 г., с което е уведомил „Т.“ООД, за погасяване до размера на по-малкото от тях – вземане на „Т.“ООД в размер на 23 689 лв. /депозит/ и вземане на „Н.Г.“АД /н./ в размер на 29 120.35 лв. /Протокол № ***** и Протокол № 2700000119/.

ОСЪЖДА „Т.“ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление – гр. Шумен, ул. ****, да заплати на основание чл. 78, ал. 1 ГПК в полза на масата на несъстоятелността на „Н.Г.“АД /н./, ЕИК ****, с адрес – гр. София, ул. ****, офис 405, сумата от **1240.67 лв.** – съдени разноси.

ОСЪЖДА „Т.“ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление – гр. Шумен, ул. ****, да заплати на основание чл. 649, ал. 6 ТЗ по сметка на Софийски градски съд сумата от **947.56 лв.** – държавна такса.

ОСЪЖДА „Т.“ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление – гр. Шумен, ул. ****, да заплати по сметка на Софийски градски съд на основание чл. 77 ГПК сумата от **400 лв.** – депозит за вещо лице.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва с въззивна жалба пред Софийския апелативен съд в двуседмичен срок от съобщението за изготвянето му.

Съдия при Софийски градски съд: _____